

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Förordningsförslag med anledning av kommande tandvårdsreformer

(S2025/01575)

Övergripande synpunkter

Förordningsförslagen är en del av de kommande tandvårdsreformerna som Försäkringskassan har i regeringsuppdrag att förbereda. De nu remitterade förordningsändringarna avser endast delar av de förändringar som väntas komma (se avsnitt 3 i promemorian). Att inte samtliga förslag behandlas i ett sammanhang gör att det är svårt att få en helhetsbild av den tänkta kommande regleringen. Detta har medfört att det i vissa avseenden har varit svårt att fullt ut bedöma och ta ställning till de förslag som lämnas i promemorian. Försäkringskassan lämnar synpunkter utifrån de förutsättningar som har givits oss.

Försäkringskassan noterar att det i promemorian anges att det är angeläget att förhindra att ersättning lämnas för tandvårdsåtgärder som utförts på mottagningar eller motsvarande som inte uppfyller kraven för anslutning (se s. 16). Samtidigt lämnas inte några förslag som innebär att en vårdgivare ska vara tvungen att ansluta samtliga mottagningar eller motsvarande där det ska utföras sådan tandvård som vårdgivaren avser att begära statligt tandvårdsstöd för (se s. 13 i promemorian). Som Försäkringskassan tidigare har framfört saknas krav på att tandvårdsåtgärder ska ha utförts i en verksamhet/på en mottagning som förekommer i vårdgivarregistret eller som är ansluten till det elektroniska systemet för statligt tandvårdsstöd. Det kommer därför att saknas möjlighet för Försäkringskassan att neka en vårdgivare ersättning för tandvård som utförts på mottagningar som inte är anslutna till det elektroniska systemet, så länge *vårdgivaren* är ansluten (jfr förslag till 3 kap. 1 § första stycket 1 lagen [2008:145] om statligt tandvårdsstöd, STL, i prop. 2024/25:7 *Stärkt kontroll över tandvårdssektorn*). Se även synpunkt nedan avseende 15 § 4 förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd, STF.

2.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd

4 § tredje stycket

Den föreslagna bestämmelsen i tredje stycket kan till sin ordalydelse inte anses vara knuten till tillämpningen av andra stycket 2. Formuleringen skulle eventuellt kunna förtydligas.

15 § 1

Bestämmelsen bör även ange att samordningsnummer ska anges, för att behandlaren eller den som delegerat uppgiften ska kunna identifieras i de fall hen har ett sådant istället för personnummer. Se även vår synpunkt på 19 a § 5 STF.

Försäkringskassan vill uppmärksamma regeringen på att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård har upphävts och att det från den 1 januari 2026 inte finns krav

på dokumentation av en delegering. Det innebär alltså att det inte nödvändigtvis finns skriftliga beslut om delegation som Försäkringskassan kan begära in och kontrollera. Detta kan i praktiken komma att innebära att kontrollen av delegationer blir mindre effektiv vilket kan medföra att förslagen om stärkt kontroll inte kommer att få fullt genomslag.

15 § 4

Försäkringskassan är positiv till att det införs en uppgiftsskyldighet för vårdgivaren avseende var tandvårdsåtgärden har utförts och anser att detta är av vikt för att myndigheten ska kunna uppmärksamma att ersättning lämnas för tandvårdsåtgärder som utförts på mottagningar eller motsvarande som inte uppfyller uppställda krav. Uppgifterna kan vara av vikt för till exempel fråga om avanslutning från Försäkringskassans elektroniska system eller för kontroll av i vilket land tandvården har utförts. Om verksamheten som har utfört åtgärderna saknar tillstånd kan detta också komma att anmälas till Inspektionen för vård och omsorg.

15 § 8

Det kan noteras att Försäkringskassan i remissvar på SOU 2024:70, *Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård*, framförde att det kan finnas anledning att begreppet "vårdgivarens totala pris" i den aktuella bestämmelsen stämmer överens med den föreslagna definitionen av "vårdgivarens pris" i 1 kap. 2 § 3 STL. Försäkringskassan vidhåller detta, det bör alltså även i förordningen stå "vårdgivarens pris".

18 c §

I den föreslagna bestämmelsen anges att det ska tas ut en avgift för varje *anslutning* till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd. Enligt Försäkringskassan får flera av de materiella bestämmelserna om anslutning till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd i STL och STF anses tydligt ta sikte på anslutning av *vårdgivaren*, se 3 kap. 1 § STL och 18–19 §§ STF. Det förhållande att vårdgivaren kan ansluta mottagningar eller andra entiteter till Försäkringskassans elektroniska system är således inget som framgår tydligt av författning. Det enda omnämnandet i författning av någon annan anslutning än vårdgivarens finns i 19 b § första stycket 4 STF (tandvårdsmottagning), som handlar om Försäkringskassans uppgiftsskyldighet i förhållande till TLV. Det framgår dock av förarbetena att tanken har varit att det för vårdgivare kan bli aktuellt att ansluta olika fysiska eller juridiska personer inom verksamheten till det elektroniska systemet (se prop. 2007/08:49 *Statligt tandvårdsstöd*, s. 93 f.).

Den föreslagna bestämmelsen i 18 c § STF förutsätter att vårdgivaren kan ha flera anslutningar men det klargörs inte i bestämmelsen vilka anslutningar som avses. Vilka anslutningar som bestämmelsen avser, eller hur "anslutning" ska definieras, kan inte heller anses framgå av övrig reglering (se till exempel 18–19 §§ STF).

Försäkringskassans preliminära uppfattning är att bestämmelsen bör förstås på det sättet att en avgift ska tas ut för det som Försäkringskassan idag benämner mottagningar.

Om avsikten är att det ska vara den uppdelning av mottagningar/anslutningar i myndighetens IT-system som ska vara styrande kan detta inte sägas tydligt framgå av författning. Dessa oklarheter blir särskilt problematiska eftersom Försäkringskassan ska ta ut avgifter utifrån bestämmelsen. Försäkringskassan anser således att det är av vikt att det i författning klargörs vilka anslutningar som uttagandet av avgift ska baseras på.

19 a § 5

För att kompletta uppgifter ska lämnas till TLV bör Försäkringskassans uppgiftsskyldighet även omfatta löpnummer för behandlares samordningsnummer, inte endast personnummer. Se även vår synpunkt på 15 § 1 STF.

2.2 Förslag till förordning om ändring i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)

8 kap. 11 §

Försäkringskassan är positiv till att det införs en skyldighet för IVO att underrätta Försäkringskassan när en tandvårdsverksamhet har avförts från vårdgivarregistret. Som Försäkringskassan tidigare har framhållit kan det vidare övervägas om uppgiftsskyldigheten även bör omfatta om tillståndet/registreringen ändras. Detta för att Försäkringskassan ska kunna uppmärksamma att det i en verksamhet utförs tandvård som inte omfattas av tillståndet från IVO.

Försäkringskassan har inte några synpunkter på förslagen i övrigt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Andreas Spång, ställföreträdande rättschef Moa Beijer och rättslig expert Axel Jönsson, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Axel Jönsson